

Po sprostowaniu postanowieniem z dnia 07.04.2021r

Sygn. akt II C 135/19

WYROK W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 12 lutego 2021 roku

Sąd Okręgowy Warszawa – Praga w Warszawie Wydział II Cywilny

w składzie:

Przewodniczący: SSO Małgorzata Dubinowicz – Motyk

Protokolant: Szymon Zapala

po rozpoznaniu w dniu 15 stycznia 2021 roku na rozprawie

sprawy z powództwa (...) Niestandaryzowanego Sekurytyzacyjnego Funduszu Inwestycyjnego Zamkniętego z siedzibą we W.

przeciwko M. N. i A. Ś. (1)

o uznanie czynności za bezskuteczną

I uznaje za bezskuteczną w stosunku do (...) Niestandaryzowanego Sekurytyzacyjnego Funduszu Inwestycyjnego Zamkniętego z siedzibą we W. umowę ugody wraz z umową alimentacyjną zawartą dnia 21 stycznia 2014 roku pomiędzy A. Ś. (1) i M. N. i złożone w jej wykonaniu oświadczenie A. Ś. (1) o ustanowieniu tytułu egzekucyjnego zamieszczone w §2 aktu notarialnego z dnia 25 lutego 2014 roku sporządzonego przez notariusza w W. L. Z. za numerem rep. (...), celem zaspokojenia wierzytelności wynikających z prawomocnego nakazu zapłaty w postępowaniu upominawczym Sądu Okręgowego we Wrocławiu z dnia 18 kwietnia 2016 roku sygn. akt I Nc 468/16;

II oddala powództwo wobec pozwanej A. Ś. (1);

III zasądza od pozwanej M. N. na rzecz powoda (...) Niestandaryzowany Sekurytyzacyjny Fundusz Inwestycyjny Zamknięty z siedzibą we W. kwotę 32 422zł (trzydzieści dwa tysiące czterysta dwadzieścia dwa złote) tytułem zwrotu kosztów procesu.

Sygn. akt II C 135/19

UZASADNIENIE

W dniu 18 stycznia 2019 roku (...) Niestandaryzowany Sekurytyzacyjny Fundusz Inwestycyjny z siedzibą we W. wniósł pozew przeciwko M. N. i A. Ś. (1), domagając się uznania za bezskuteczną wobec powoda ugody wraz z umową alimentacyjną zawartej w dniu 21 stycznia 2014 roku pomiędzy pozwanymi oraz oświadczenia pozwanej A. Ś. (1) o ustanowieniu tytułu egzekucyjnego z dnia 25 lutego 2014 roku złożonego przed notariuszem w W. L. Z. za numerem repertorium (...). W uzasadnieniu pozwu wskazano, że stronie powodowej przysługuje wierzytelność wobec A. Ś. (1) o zapłatę kwoty 2 241 028,42zł wraz z ustawowymi odsetkami za opóźnienie od dnia 15 marca 2016 roku, będąca przedmiotem egzekucji w postępowaniu prowadzonym przez Komornika Sądowego przy Sądzie Rejonowym dla Warszawy Pragi – Południe w Warszawie I. G. pod sygnaturą KM 1019/16, jednakże egzekucja okazała się w większości nieskuteczna, gdyż w planie podziału sumy uzyskanej ze sprzedaży nieruchomości powodowi przyznano jedynie kwotę 117 517,79zł, a pozwanej M. N. – powołującej się na wierzytelności objęte tytułem wykonawczym opisanym w pozwie – kwotę 432 085,02zł. Powód wskazał, że zawierając ugodę wraz z umową alimentacyjną i ustanawiając

tytuł egzekucyjny A. Ś. (2) celowo zwiększyła swój stan niewypłacalności, uniemożliwiając powodowi zaspokojenie przysługujących mu wierzytelności w większym zakresie niż co do kwoty 117 517,79zł. (k.3-8 i 182-184)

Postanowieniem z dnia 24 kwietnia 2019 roku tut. Sąd udzielił powodowi zabezpieczenia poprzez wstrzymanie wykonania, zatwierdzonego postanowieniem Sądu Rejonowego dla Warszawy Pragi – Południe w Warszawie z dnia 14 grudnia 2018 roku sygn. VII Co 568/16, planu podziału sumy uzyskanej z egzekucji nieruchomości położonej w W., dla której Sąd Rejonowy dla Warszawy – Mokotowa w W. prowadzi księgę wieczystą (...) – w części, tj. co do sumy 432 085,02zł, która ma być wypłacona M. N.. (k.77-81)

M. N. domagała się oddalenia powództwa w całości, twierdząc że powództwo zostało złożone po upływie terminu prekluzyjnego z art. 534 kc, a także kwestionując przesłanki skuteczności skargi pauliańskiej. W szczególności pozwana zaprzeczała temu, by A. Ś. (1) poprzez zawarcie umowy alimentacyjnej z pozwaną z dnia 28 listopada 2007 roku i ugody z dnia 21 stycznia 2014 roku stała się niewypłacalna i by działała ze świadomością pokrzywdzenia wierzyciela, zaznaczając że w dacie zawierania umowy alimentacyjnej nie istniało jeszcze zobowiązanie z tytułu umowy kredytu udzielonego przez poprzednika prawnego powoda. (k.130-137)

A. Ś. (1) domagała się oddalenia powództwa, przyłączając się do argumentów podniesionych przez pozwaną M. N. i kwestionując by wskutek zawarcia umowy alimentacyjnej z 28 listopada 2007 roku oraz ugody z 21 stycznia 2014 roku stała się niewypłacalna oraz aby miała świadomość, iż owa umowa i ugoda mogą doprowadzić do pokrzywdzenia powoda jako wierzyciela. (k.229)

Powód podtrzymywał swoje żądanie. (k.179-181)

Sąd ustalił następujący stan faktyczny:

M. N. od około 2005 roku była w trakcie postępowania o rozwód, a około 2006 roku razem z synem wyprowadziła się z domu zajmowanego wspólnie z mężem. Ponieważ była osobą niepracującą, a jej siostra A. Ś. (1) wówczas prowadziła bardzo dobrze prosperującą działalność gospodarczą, pozwane uzgodniły, że A. Ś. (1) będzie wspierać finansowo siostrę i siostrzeńca, zaś M. N. będzie sprawowała osobistą opiekę nad matką pozwanych. Pozwane ustaliły, że A. Ś. (1) będzie przekazywała M. N. pieniądze wystarczające na utrzymanie siostry i siostrzeńca oraz na wykształcenie siostrzeńca, w rozmowach padała kwota ok. 5000zł miesięcznie. Początkowo M. N. przez około rok zamieszkiwała w lokalu wynajmowanym dla niej przez A. Ś. (1), uiszczając jedynie opłaty za media, a A. Ś. (1) dodatkowo przekazywała siostrze pieniądze na bieżące utrzymanie. W 2007 roku ujawniła się konieczność stałej, a nie jak dotychczas dorywczej, opieki nad matką pozwanych. M. N. z synem przeprowadziła się do lokalu komunalnego zajmowanego przez matkę pozwanych, opiekowała się matką i utrzymywała siebie, syna i matkę pozwanych ze środków przekazywanych jej przez A. Ś. (1). W dniu 28 listopada 2007 roku A. Ś. (1) i M. N. (wówczas G.) zawarły na piśmie umowę alimentacyjną, na mocy której A. Ś. (1) zobowiązała się do przekazywania będącej w niedostatku siostrze tytułem alimentów kwoty 6000zł miesięcznie, płatnej z góry do 5 dnia każdego miesiąca, począwszy od 1 grudnia 2007 roku. A. Ś. (1) przekazywała M. N. środki finansowe do ok. 2009 roku, kiedy to utraciła płynność finansową. M. N. i jej córka wiedziały o problemach finansowych A. Ś. (1), jako że skarżyła się ona na niemożność spłacania rat kredytu hipotecznego zaciągniętego w Banku (...) S.A. na zakup mieszkania na (...) powodowaną znaczącym wzrostem kursu franka szwajcarskiego. W latach 2009-2013 A. Ś. (1) przekazywała M. N. kwoty po ok. 1000-2000zł miesięcznie, co spowodowało nieporozumienia między pozwanymi. W 2009 roku M. N. z byłym mężem sprzedali wspólny dom i pozwana uzyskała kwotę ok. 160 000zł – 180 000zł. Środki te M. N. stopniowo przeznaczała na bieżące utrzymanie, a po śmierci matki pozwanych (2010 rok) od około 2011 roku M. N. dodatkowo podjęła pracę zarobkową. Już od 2009 roku sytuacja finansowa i stan zdrowia A. Ś. (1) drastycznie się pogorszały, przeciwko pozwanej już od 2012 roku toczyły się postępowania egzekucyjne, pozwana nie prowadziła działalności gospodarczej, chorowała, była hospitalizowana w szpitalach psychiatrycznych z uwagi na uzależnienie od leków nasennych. Już w 2010 roku A. Ś. (1) oceniała, że nie jest w stanie wykonywać swoich zobowiązań finansowych. W 2013 roku zobowiązania pozwanej wobec wierzycieli wynosiły około miliona złotych, nie licząc zobowiązania z tytułu kredytu wobec Banku (...) S.A. we W..

Dowody: zeznania świadka W. K. k.233v-234, zeznania świadka K. J. e-protokół rozprawy z 15 stycznia 2021 roku, zeznania pozwanej M. N. e-protokół rozprawy z 15 stycznia 2021 roku, zeznania pozwanej A. Ś. (1) e-protokół rozprawy z 15 stycznia 2021 roku, umowa alimentacyjna k.273

W dniu 9 października 2008 roku pomiędzy Bankiem (...) S.A. z siedzibą we W. a A. Ś. (1) zawarta została umowa o dewizowy kredyt mieszkaniowy nr (...), na mocy której bank udzielił A. Ś. (1) kredytu w wysokości 460 657,94 CHF z przeznaczeniem na finansowanie zakupu lokalu mieszkalnego na rynku wtórnym położonego w W. przy ul. (...), a A. Ś. (2) zobowiązała się spłacić kredyt wraz z oprocentowaniem w 340 miesięcznych ratach.

Umowa ta była kilkakrotnie aneksowana, m.in. w aneksie z dnia 1 lipca 2011 roku przewidującym karencję w spłacie rat A. Ś. (2) przyznała, że wierzytelność banku z tytułu w/w umowy na dzień 27 maja 2011 roku wynosi 442 840,19 CHF, w tym kapitał przeterminowany w kwocie 1064,21 CHF i odsetki przeterminowane w kwocie 781,66 CHF, a w aneksie z dnia 14 lutego 2012 roku A. Ś. (1) przyznała, że należność z tytułu kapitału przeterminowanego wynosi 3398,53 CHF i z tytułu przeterminowanych odsetek 2194,46 CHF. Dowody: umowa kredytu z aneksami k.18-29

W dniu 28 czerwca 2012 roku Bank (...) S.A. we W. wystawił bankowy tytuł egzekucyjny nr (...), stwierdzając iż przysługuje mu wymagalna wierzytelność wobec A. Ś. (1) z tytułu w/w umowy kredytu w wysokości 1 626 648,99zł wraz z dalszymi odsetkami. Bankowy tytuł egzekucyjny został zaopatrzony w klauzulę wykonalności, z ograniczeniem odpowiedzialności A. Ś. (1) do kwoty 2 077 198,78zł, postanowieniem referendarza przy Sądzie Rejonowym dla Warszawy Pragi – Południe w Warszawie z dnia 8 października 2012 roku sygn. II Co 1654/12.

Na podstawie w/w tytułu wykonawczego Bank (...) S.A. we W. wszczął postępowanie egzekucyjne przeciwko A. Ś. (1), które było prowadzone przez Komornika Sądowego przy Sądzie Rejonowym dla Warszawy Pragi – Południe w Warszawie I. G. pod sygnaturą Km 1650/12. Nie doprowadziło ono do zaspokojenia wierzyciela, mimo wszczęcia w grudniu 2012 roku egzekucji z nieruchomości – prawa odrębnej własności lokalu przy ul. (...) w W..

A. Ś. (1) zawiadomienie o wszczęcie egzekucji zostało skutecznie doręczone w dniu 4 września 2013 roku.

Na wniosek Banku (...) S.A. we W. z dnia 11 sierpnia 2015 roku, postanowieniem z dnia 13 października 2015 roku komornik umorzył postępowanie egzekucyjne. Dowody: tytuł egzekucyjny, postanowienie o nadaniu klauzuli wykonalności i postanowienie o umorzeniu postępowania k.29-32, uwierzytelniona kopia dokumentów z akt Km 1650/12 koperta k.176, odpis z księgi wieczystej (...) k.37-40 dołączonych akt I Nc 468/16 Sądu Okręgowego we Wrocławiu

W dniu 21 stycznia 2014 roku A. Ś. (1) i M. N. zawarły umowę ugody, stwierdzając że zobowiązania A. Ś. (1) wobec M. N. z tytułu umowy alimentacyjnej z 28 listopada 2007 roku wynoszą 432 000zł oraz że kwota ta zostanie przez A. Ś. (1) zapłacona M. N. w 15 równych miesięcznych ratach poczynając od lutego 2014 roku, przy czym uchybienie terminowi płatności którejkolwiek z rat skutkować miało natychmiastową wymagalnością kwoty 432 000zł, a także przewidując że A. Ś. (1) podda się egzekucji wprost z aktu notarialnego co do tego zobowiązania. Jednocześnie A. Ś. (1) zobowiązała się wykonywać ciężący na niej obowiązek alimentacyjny poprzez płacenie M. N. tytułem alimentów kwoty 6000zł miesięcznie, z góry do 5 dnia każdego miesiąca, począwszy od lutego 2014 roku. Dowód: ugoda wraz z umową alimentacyjną k.277

W dniu 25 lutego 2014 roku A. Ś. (2) złożyła przed notariuszem w W. L. Z. za nr rep. (...) oświadczenie o ustanowieniu tytułu egzekucyjnego, stwierdzając, iż w celu wykonania zobowiązania wynikającego z ugody wraz z umową alimentacyjną zawartej z siostrą – M. N. w dniu 21 stycznia 2014 roku, zobowiązuje się: 1) do zapłacenia M. N. kwoty 432 000zł w terminie do 5 kwietnia 2015 roku, w piętnastu miesięcznych ratach o wysokości po 28 800zł każda, płatnych do 5 dnia każdego miesiąca począwszy od 5 lutego 2014 roku i w zakresie tego zobowiązania poddaje się egzekucji wprost z aktu notarialnego na podstawie art. 777§1 pkt 4 kpc, przy czym wierzycielka uprawniona będzie do złożenia wniosku o nadanie tytułowi egzekucyjnemu klauzuli wykonalności w stosunku do każdej z rat osobno oraz w stosunku do całej kwoty 432 000zł jeżeli dłużniczka nie uiszczy w terminie choćby jednej z rat miesięcznych i

po przedstawieniu oświadczenia wierzycielki złożonego na piśmie z podpisem urzędowo poświadczonym że dłużnik nie uiści w terminie choćby jednej z rat miesięcznych, 2) do płacenia M. N. miesięcznie, do 5 dnia każdego miesiąca, poczynając od lutego 2014 roku alimentów w kwocie 6000zł miesięcznie wraz z odsetkami ustawowymi za zwłokę licznymi od dnia wymagalności każdego ze świadczeń pieniężnych do dnia zapłaty i w zakresie tego zobowiązania poddaje się egzekucji do kwoty 216 000zł wprost z aktu notarialnego na podstawie art. 777§1 pkt 5 kpc, przy czym wierzycielka będzie mogła wystąpić o nadanie klauzuli wykonalności w terminie 36 miesięcy licząc od dnia wymagalności każdej kwoty alimentów po uprzednim wezwaniu do zapłaty zaległych alimentów. Dowód: oświadczenie o ustanowieniu tytułu egzekucyjnego k.33-36

Pismem z dnia 27 lutego 2014 roku M. N. wezwała A. Ś. (1) do zapłacenia pierwszej raty zaległych świadczeń alimentacyjnych w kwocie 28 800zł, której termin zapłaty upłynął w dniu 5 lutego 2014 roku, w terminie 7 dni. Oświadczeniem z dnia 10 marca 2014 roku M. N. stwierdziła, iż do dnia 6 marca 2014 roku nie otrzymała w/w należności.

W dniu 11 marca 2014 roku M. N. złożyła wniosek o nadanie klauzuli wykonalności aktowi notarialnemu sporządzonemu przez A. Ś. (1) przed notariuszem L. Z. rep. A nr (...) co do kwoty 432 000zł.

Postanowieniem z dnia 31 marca 2014 roku, wydanym w sprawie o sygnaturze VI Co 510/14, Sąd Rejonowy dla Warszawy – Śródmieścia w Warszawie nadał klauzulę wykonalności do kwoty 432 000zł przeciwko dłużniczce A. Ś. (1) na rzecz M. N. §2 w/w aktu notarialnego z dnia 25 lutego 2014 roku.

Dowód: postanowienie o nadaniu klauzuli wykonalności k.37, dokumenty znajdujące się w dołączonych aktach VI Co 510/14 Sądu Rejonowego dla Warszawy – Śródmieścia w Warszawie

W dniu 16 grudnia 2014 roku i 30 grudnia 2014 roku pomiędzy Bank (...) S.A. we W. a (...) Niestandaryzowany Sekurytyzacyjny Fundusz Inwestycyjny Zamknięty we W. zawarta została umowa sprzedaży wierzytelności, obejmująca m.in. wierzytelność wobec A. Ś. (1) z tytułu umowy kredytu nr (...) z 9 października 2008 roku.

(...) Niestandaryzowany Sekurytyzacyjny Fundusz Inwestycyjny Zamknięty we W. wystąpił przeciwko A. Ś. (1) o zapłatę należności wynikających z w/w umowy kredytu, powołując się na nabycie wierzytelności i zabezpieczającej ją hipoteki na nieruchomości opisanej w księdze wieczystej (...) Sądu Rejonowego dla Warszawy – Mokotowa w Warszawie. Prawomocnym nakazem zapłaty w postępowaniu upominawczym, wydanym 18 kwietnia 2016 roku w sprawie o sygnaturze I Nc 468/16, Sąd Okręgowy we Wrocławiu nakazał A. Ś. (1) zapłatę na rzecz (...) Niestandaryzowany Sekurytyzacyjny Fundusz Inwestycyjny Zamknięty we W. kwotę 2 241 028,42zł z ustawowymi odsetkami za opóźnienie od dnia 15 marca 2016 roku do dnia zapłaty oraz kwotę 11067zł tytułem zwrotu kosztów postępowania. Nakaz ten został zaopatrzony w dniu 24 sierpnia 2016 roku w klauzulę wykonalności. Dowody: umowa sprzedaży wierzytelności z aneksem i załącznikami k.38-65, kopia tytułu wykonawczego k.66, dokumenty znajdujące się w dołączonych aktach I Nc 468/16 Sądu Okręgowego we Wrocławiu

Komornik Sądowy przy Sądzie Rejonowym dla Warszawy Pragi – Południe w Warszawie I. G. prowadzi przeciwko A. Ś. (1) egzekucję z nieruchomości (prawa odrębnej własności lokalu mieszkalnego przy (...) w W. z udziałem 1/4 części w nieruchomości wspólnej) w sprawach Km 1750/13 z wniosku (...) Bank S.A. w W., Km 1630/14 i Km 791/16 z wniosku (...) W. i Km 623/15 z wniosku M. N.. Uczestnikiem postępowania egzekucyjnego jest także wierzyciel hipoteczny (...) Niestandaryzowany Sekurytyzacyjny Fundusz Inwestycyjny Zamknięty we W., jako następca prawny Banku (...) S.A. we W., z tytułu hipotek obciążających egzekwowaną nieruchomość.

Suma uzyskana ze sprzedaży nieruchomości wynosi 734 723,96zł.

W dniu 18 października 2018 roku komornik sporządził projekt planu podziału w/w sumy uzyskanej z egzekucji, przewidujący, iż: a) w kategorii pierwszej przypadają Skarbowi Państwa kwota 100zł, (...) Bank S.A. w W. kwota 328,39zł, (...) W. kwota 2112,08zł, M. N. kwota 85,02zł i organowi egzekucyjnemu kwota 182 560,52zł, b) w kategorii drugiej (art. 1025§1 pkt 2 kpc) przypada M. N. kwota 432 000zł, c) w kategorii piątej (art. 1025§1 pkt 2 kpc) przypada

Skarbowi Państwa kwota 20,16zł i wierzycielowi hipotecznemu (...) Niestandaryzowany Sekurytyzacyjny Fundusz Inwestycyjny Zamknięty we W. kwota 117 517,79zł, a także iż niezaspokojone należności z kategorii piątej na rzecz wierzyciela hipotecznego (...) Niestandaryzowany Sekurytyzacyjny Fundusz Inwestycyjny Zamknięty we W. wynoszą 1 815 952,46zł.

Postanowieniem z dnia 14 grudnia 2018 roku Sąd Rejonowy dla Warszawy Pragi – Południe w Warszawie sygn. VII Co 568/16 zatwierdził w całości w/w projekt planu podziału sumy uzyskanej z egzekucji nieruchomości. Dowody: projekt planu podziału z 11 września 2018 roku k.92-93, projekt planu podziału z 18 października 2018 roku k.94-95, postanowienie o zatwierdzeniu projektu planu podziału k.96

Sąd zważył, co następuje:

Powództwo okazało się uzasadnione jedynie co do pozwanej M. N..

Podstawą prawną żądania uznania za bezskuteczną wobec powoda umowy ugody wraz z umową alimentacyjną zawartej dnia 21 stycznia 2014 roku między A. Ś. (1) a M. N. i złożonego w jej wykonaniu oświadczenia A. Ś. (1) o ustanowieniu tytułu egzekucyjnego zamieszczonego w §2 aktu notarialnego z dnia 25 lutego 2014 roku sporządzonego przez notariusza w W. L. Z. za numerem rep. (...), był art. 527§1 kc. Przepis ten stanowi, iż gdy skutek czynności prawnej dłużnika dokonanej z pokrzywdzeniem wierzycieli osoba trzecia uzyskała korzyść majątkową, każdy z wierzycieli może żądać uznania tej czynności za bezskuteczną w stosunku do niego, jeżeli dłużnik działał ze świadomością pokrzywdzenia wierzycieli, a osoba trzecia o tym wiedziała lub przy zachowaniu należytej staranności mogła się dowiedzieć. W rozpoznawanej sprawie strona powodowa domagała się ubezskutecznienia umowy pozwanych z 21 stycznia 2014 roku i złożonego w jej wykonaniu oświadczenia A. Ś. (1) o ustanowieniu tytułu egzekucyjnego zamieszczonego w §2 aktu notarialnego z 25 lutego 2014 roku, co oznacza, że – ujmując precyzyjnie - żądanie pozwu odnosiło się do umowy ugody co do obowiązku zapłaty zaległych alimentów w kwocie 432 000zł i aktu notarialnego którym A. Ś. (1) złożyła oświadczenie o poddaniu się egzekucji co do obowiązku zapłaty świadczeń objętych ową umową ugody. Oczywiście jest, że umowa ugody jest czynnością prawną, natomiast charakter prawny oświadczenia o poddaniu się egzekucji był sporny w orzecznictwie. Sąd rozpoznający nin. sprawę podziela pogląd wyrażony w uchwale Sądu Najwyższego z 4 grudnia 2013 roku sygn. III CZP 85/13, iż oświadczenie o poddaniu się egzekucji jest jednostronną czynnością materialnoprawną, której skutki mają procesowy charakter, jako że prowadzą do powstania tytułu egzekucyjnego. Czynności te mogą podlegać zaskarżeniu skargą pauliańską, ponieważ w orzecznictwie i doktrynie ugruntowane jest stanowisko dopuszczające przedmiotowe poszerzenie zakresu skargi pauliańskiej i możliwość obejmowania nią także niektórych czynności procesowych o podwójnych skutkach prawnych (w tym ugody sądowej, uznania powództwa, zgodnego wniosku o podział majątku), przy dostrzeżeniu że do uszczuplenia majątku dłużnika dojść może przy wykorzystaniu innych niż czynność prawna środków prawnych, wywołujących jednak zbliżone skutki prawne. W rozpoznawanej sprawie takim zdarzeniem było zawarcie przez A. Ś. (1) i M. N. umowy ugody co do obowiązku zapłaty zaległych świadczeń alimentacyjnych, złożenie przez A. Ś. (1) w akcie notarialnym oświadczenia o poddaniu się egzekucji co do obowiązku zapłaty kwoty wynikającej z umowy ugody w trybie art. 777§1 pkt 4 kpc i finalnie zaopatrzenie §2 aktu notarialnego w klauzulę wykonalności postanowieniem Sądu Rejonowego dla Warszawy – Śródmieścia w Warszawie wydanym w sprawie VI Co 510/14.

Z uwagi na uprzywilejowanie należności alimentacyjnych, wyrażone w art. 1025§1 pkt 2 kpc, uznaje się, iż w sytuacji, gdy egzekucja należności alimentacyjnych uniemożliwia zaspokojenie wierzytelności innego wierzyciela, może on w drodze powództwa przeciwko osobie, na której rzecz egzekwowane są należności alimentacyjne, żądać ustalenia na podstawie art. 527 kc że przysługuje mu prawo zaspokojenia swojej wierzytelności przed egzekwowanymi należnościami alimentacyjnymi (por. uchwała Sądu Najwyższego z 4 grudnia 2013 roku III CZP 85/13, uchwała Sądu Najwyższego z 11 października 1980 roku III CZP 37/80, uchwała Sądu Najwyższego z 17 czerwca 2010 roku III CZP 41/10, wyrok Sądu Najwyższego z 14 listopada 2008 roku V CSK 163/08). Fraudacyjny charakter owego uprzywilejowania dobitnie widać w treści zatwierdzonego planu podziału środków uzyskanych z egzekucji z nieruchomości przy ul. (...) w W. (k.94-96), w którym przewidziano, że M. N. - jako wierzycielowi egzekwującemu należności alimentacyjne - przypaść ma kwota 432 000zł, podczas gdy na rzecz (...)

Niestandaryzowany Sekurytyzacyjny Fundusz Inwestycyjny Zamknięty we W. przypaść ma kwota 117 517,79zł, a niezaspokojone mają pozostać należności powoda w kwocie 1 815 952,46zł.

Strona powodowa wykazała istnienie przysługującej jej wierzytelności pieniężnej wobec A. Ś. (1) poprzez przedstawienie odpisu prawomocnego nakazu zapłaty w postępowaniu upominawczym Sądu Okręgowego we Wrocławiu z dnia 18 kwietnia 2016 roku sygn. I Nc 468/16. Stosownie do treści art. 365§1 kpc w zw. z art. 504§2 kpc tut. Sąd jest związany tym rozstrzygnięciem, tak więc Sąd ustalił, iż A. Ś. (1) była dłużnikiem (...) Niestandaryzowany Sekurytyzacyjny Fundusz Inwestycyjny Zamknięty z siedzibą we W. co do zapłaty kwoty 2 241 028,42zł z ustawowymi odsetkami za opóźnienie od dnia 15 marca 2016 roku i kwoty 11067zł tytułem zwrotu kosztów postępowania. Jednocześnie niesporny pozostawał fakt, że powód nabył w/w wierzytelność od Banku (...) S.A. we W. i że wynikała ona z umowy kredytu z 9 października 2008 roku.

Kolejną z przesłanek skargi pauliańskiej jest odniesienie przez osobę trzecią (tu - pozwaną M. N.) korzyści majątkowej wskutek czynności prawnej dłużnika. Fakt ten pozostaje oczywisty, jeśli zważyć, że dzięki zawarciu umowy ugody i wykonaniu przewidzianego w niej zobowiązania A. Ś. (1) do ustanowienia tytułu egzekucyjnego, M. N. zyskała możliwość przedstawienia w postępowaniu egzekucyjnym tytułu wykonawczego opiewającego na kwotę 432 000zł i korzystania z pierwszeństwa zaspokojenia przed innymi wierzycielami. Owa możliwość zmaterializowała się w postępowaniu egzekucyjnym prowadzonym przez Komornika Sądowego przy Sądzie Rejonowym dla Warszawy Pragi – Południe w Warszawie I. G. pod sygnaturą Km 623/15, w którym w planie podziału sumy uzyskanej z egzekucji nieruchomości przyznano i przewidziano do wypłaty na rzecz M. N. kwotę 432 000zł. Nie wymaga szerszego uzasadnienia pogląd, że zawarcie umowy ugody i ustanowienie tytułu egzekucyjnego umożliwiło „ubycie” z majątku A. Ś. (1) kwoty 432 000zł, jako że zasądzenie w postępowaniu sądowym na rzecz M. N. od A. Ś. (1) tytułem zaległych alimentów za lata 2007-2014 w/w kwoty potraktować trzeba jako wątpliwe (z uwagi na kolejność obowiązku alimentacyjnego pomiędzy siostrami, konieczność wykazania stanu niedostatku, fakt przedawnienia roszczeń alimentacyjnych, a także bardzo złą sytuację finansową A. Ś. (1) w styczniu 2014 roku, kiedy owe czynności były podejmowane).

Warunkiem skuteczności skargi pauliańskiej jest także pokrzywdzenie wierzyciela jako następstwo kwestionowanej czynności prawnej dłużnika. Stan ten jest zdefiniowany w art. 527§2 kc, w którym wskazano, iż czynność prawna dłużnika jest dokonana z pokrzywdzeniem wierzycieli, jeżeli wskutek tej czynności dłużnik stał się niewypłacalny albo stał się niewypłacalny w wyższym stopniu, niż był przed dokonaniem czynności. Dłużnik jest niewypłacalny, gdy cały jego majątek nie wystarcza na pokrycie długów i gdy egzekucja prowadzona zgodnie z przepisami kodeksu postępowania cywilnego nie może przynieść zaspokojenia wierzytelności pieniężnej przysługującej przeciwko temu dłużnikowi. Między tak rozumianą niewypłacalnością dłużnika a podjęciem przez niego czynności prawnej musi zachodzić związek przyczynowy, czyli czynność podjęta przez dłużnika musi być jedną z przyczyn powstałej niewypłacalności. Istotne jest, iż pokrzywdzenie wierzyciela należy oceniać według chwili zaskarżenia czynności prawnej, czyli musi istnieć w dacie wystąpienia z żądaniem uznania jej bezskuteczności i zachować aktualność na chwilę orzekania (art. 316§1 kpc). W rozpatrywanej sprawie, z omawianego punktu widzenia, rozstrzygające znaczenie mają dokumenty znajdujące się w dołączonych aktach nadzoru nad egzekucją z nieruchomości w sprawie VII Co 568/16 Sądu Rejonowego dla Warszawy Pragi – Południe w Warszawie, w szczególności postanowienie z dnia 14 grudnia 2018 roku o zatwierdzeniu planu podziału sumy uzyskanej z egzekucji. Wykazują one, iż stronie powodowej przypadła z egzekucji jedynie kwota 117 517,79zł i nadal niezaspokojone są jej należności w kwocie 1 815 952,46zł, podczas gdy na rzecz M. N. z pierwszeństwem przed stroną powodową przypadła kwota 432 000zł. Sąd stoi na stanowisku, iż istnieje związek przyczynowy między niewypłacalnością dłużnika A. Ś. (1) a zawarciem przez nią kwestionowanej umowy ugody i złożeniem w jej wykonaniu oświadczenia o ustanowieniu tytułu egzekucyjnego, rozumiany w sposób tożsamy z przedstawionym przez Sąd Najwyższy w wyroku z dnia 28.06.2007r. IV CSK 115/07 (cyt. „Istotne dla zbadania wystąpienia przesłanki pokrzywdzenia wierzyciela jest ustalenie, czy w przypadku nie dokonania konkretnej czynności wierzyciel faktycznie zostałby zaspokojony”). Gdyby bowiem nie powstanie tytułu egzekucyjnego opiewającego na kwotę 432 000zł i przedstawienie go przez M. N. w postępowaniu egzekucyjnym przeciwko A. Ś. (1), to egzekucja skierowana do przysługującego A. Ś. (1) prawa własności nieruchomości przy ul. (...)

w W. pozwoliłaby na zaspokojenie wierzytelności strony powodowej wobec A. Ś. (1) o dalszą kwotę 432 000zł ponad 117 517,79zł, a więc byłaby skuteczniejsza w wyższym stopniu niż obecnie.

Z art. 527§1 kc wynika, iż przy dokonywaniu kwestionowanej czynności dłużnik musi działać ze świadomością pokrzywdzenia wierzycieli. Oznacza to, iż w chwili podejmowania kwestionowanej czynności dłużnik zdaje sobie sprawę, iż jej dokonanie może spowodować niemożność zaspokojenia się jego wierzycieli z należącego do niego majątku, przy czym wystarczy by dłużnik takie pokrzywdzenie przewidywał w granicach ewentualności. Zaistnienie omawianej przesłanki skargi pauliańskiej nie wymagało inicjatywy dowodowej strony powodowej, gdyż sąd był związany w tym zakresie domniemaniem prawnym z art. 529 kc, nakazującym przyjąć, iż dłużnik działał ze świadomością pokrzywdzenia wierzycieli, jeżeli stał się niewypłacalny na skutek dokonania darowizny. Czynności dokonywane przez pozwane w dniu 21 stycznia 2014 roku i 25 lutego 2014 roku należy ujmować jako bezpłatne przysporzenie na rzecz M. N. kwoty 432 000zł kosztem majątku A. Ś. (1), skoro A. Ś. (1) w ugodzie zobowiązała się do zapłaty tej kwoty jako sumy zaległych świadczeń alimentacyjnych należnych za okres obowiązywania umowy z dnia 28 listopada 2007 roku. Analiza treści tej umowy, ustanawiającej zobowiązanie do uiszczania kwoty 6000zł tytułem alimentów od 1 grudnia 2007 roku, w powiązaniu z „ugodzoną” wysokością zadłużenia oznacza, że pozwane stwierdzały iż umowa ta nie była wykonywana przez 6 lat ($72 \times 6000 = 432\ 000$) – czemu obie pozwane przeczą w swoich zeznaniach! – tj. już od stycznia 2008 roku, a pozwana A. Ś. (1) nie bacząc na przedawnienie oraz zasadniczą zmianę warunków uprawniających ją do domagania się zmiany warunków umowy lub ustalenia ustania obowiązku alimentacyjnego (tu: własne problemy zdrowotne i niewypłacalność, podjęcie przez siostrę pracy zarobkowej i otrzymanie znaczących środków finansowych po podziale majątku) zdecydowała się zobowiązać do zapłaty kwoty 432 000zł i poddać egzekucji z aktu notarialnego co do wykonania tego obowiązku.

Nawet jednak w razie przyjęcia, że zaskarżone czynności nie powinny być ujmowane jako darowizna w rozumieniu art. 529 kc, Sąd stwierdza, że pozwana A. Ś. (1) (dłużniczka) w toku przesłuchania przyznawała, że już w 2009 roku utraciła płynność finansową, że była świadoma istnienia wierzytelności poprzednika prawnego strony powodowej z tytułu umowy kredytu oraz roszczeń szeregu innych wierzycieli, jak również tego, iż już w 2013 roku stała się całkowicie niewypłacalna. Z tej treści zeznaniami pozwanej korespondują dokumenty znajdujące się w aktach sprawy, potwierdzające np. że we wrześniu 2013 roku pozwana została zawiadomiona o wszczęciu przeciwko niej egzekucji z wniosku Banku (...) S.A. we W. o zapłatę kwoty 1 626 648,99zł wraz z dalszymi odsetkami z tytułu umowy kredytu i egzekucja ta okazała się bezskuteczna. Przyjmując na siebie w styczniu 2014 roku zobowiązanie do zapłaty kwoty 432 000zł w ratach po 28 800zł miesięcznie i poddając się egzekucji z aktu notarialnego co do wykonania tego obowiązku, pozwana musiała być świadoma, że może to spowodować niemożność zaspokojenia się innych jej wierzycieli niż M. N.. Nie można pominąć także okoliczności wynikających z przesłuchania pozwanych, iż A. Ś. (1) od wielu lat prowadziła działalność gospodarczą, z czym wiąże się wiedza o zasadach dochodzenia wierzytelności oraz że w 2014 roku korzystała z porad prawnych – nakazują one przyjęcie, że A. Ś. (1) zdawała sobie sprawę z następstw ustanowienia tytułu egzekucyjnego obejmującego należności alimentacyjne wobec siostry, sprowadzających się do uniemożliwienia lub utrudnienia zaspokojenia innych niż M. N. wierzycieli.

Stan wiedzy pozwanej M. N. o działaniu przez A. Ś. (1) z pokrzywdzeniem wierzycieli nie był okolicznością istotną dla rozstrzygnięcia niniejszej sprawy z uwagi na treść art. 528 kc. Pozwana zawarła bowiem z A. Ś. (1) umowę ugody obejmującą przeszłe należności alimentacyjne z zobowiązaniem do ustanowienia tytułu egzekucyjnego, uzyskując tym samym bezpłatnie korzyść majątkową. Art. 528 kc stanowi, iż jeśli osoba trzecia uzyskała korzyść majątkową bezpłatnie wierzyciel może żądać uznania czynności prawnej dokonanej przez dłużnika z osobą trzecią za bezskuteczną, chociażby osoba ta nie wiedziała i nawet przy zachowaniu należytej staranności nie mogła się dowiedzieć, że dłużnik działał ze świadomością pokrzywdzenia wierzycieli. Należy zauważyć, że w chwili zawierania umowy ugody obydwu pozwany było wiadome, że A. Ś. (2) nie jest w stanie miesięcznie uiszczać na rzecz M. N. kwoty 28 800zł tytułem raty zaległych alimentów i kwoty 6000zł tytułem bieżących alimentów, co wprost przyznają w swoich zeznaniach, wskazując że zamierzonym źródłem finansowania owych zobowiązań miały stać się dopiero przychody ze sprzedaży nieruchomości. Mimo tego obie pozwane postanowiły, że niezapłacenie w terminie choćby jednej raty zaległych alimentów powoduje natychmiastową wymagalność zadłużenia wskazanego w umowie ugody (tj. kwoty 432

000zł). Takie działanie pozwanych, zdaniem Sądu, uzasadnia przyjęcie, że pozwane zmierzały do umożliwienia M. N. wystąpienia z wnioskiem o nadanie klauzuli wykonalności aktowi notarialnemu co do obowiązku zapłaty kwoty 432 000zł i wszczęcia postępowania egzekucyjnego, znając skutki uprzywilejowania wierzyciela dochodzącego należności alimentacyjne, a tym samym – że poprzez ową sekwencję zdarzeń M. N. uzyskiwała możliwość wyegzekwowania z majątku A. Ś. (1) kwoty 432 000zł, co należy uznać za bezpłatne przysporzenie.

Po drugie, nawet w razie przyjęcia, że pozwana M. N. nie uzyskała bezpłatnie korzyści majątkowej od A. Ś. (1), zastosowanie znajdzie domniemanie z art. 527§3 kc, jako że obie pozwane są siostrami, czyli osobami pozostającymi w bliskich stosunkach. Pozwana nie obaliła domniemania o tym, iż posiadała wiedzę, że w dacie dokonywania opisanych w pozwie czynności A. Ś. (1) działała ze świadomością pokrzywdzenia wierzycieli, a za przyjęciem, że wiedzę taką powinna posiadać pozwana i każda inna osoba (z mocy art. 2 ustawy o księgach wieczystych i hipotece) pośrednio przemawia fakt, że już w grudniu 2012 roku w księdze wieczystej prowadzonej dla nieruchomości przy ul. (...) w W. ujawniono fakt wszczęcia postępowania egzekucyjnego przeciwko A. Ś. (1).

Podnoszony przez pozwane zarzut wytoczenia powództwa po upływie terminu statuowanego w art. 534 kc był oczywiście nieuzasadniony. Datą wniesienia pozwu nie jest data jego wpływu do sądu, a data nadania przesyłki pocztowej zawierającej pozew (art. 165§2 kpc), a więc pozew został złożony w dniu 18 stycznia 2019 roku, czyli przed upływem 5 lat od zawarcia umowy ugody pomiędzy pozwanymi.

Mając na uwadze wszystkie powyżej opisane okoliczności, na podstawie powołanych przepisów, Sąd uwzględnił powództwo przeciwko M. N. o uznanie umowy ugody z umową alimentacyjną zawartej 21 stycznia 2014 roku między A. Ś. (1) a M. N. i złożonego w jej wykonaniu oświadczenia A. Ś. (1) z dnia 25 lutego 2014 roku o ustanowieniu tytułu egzekucyjnego za bezskuteczne wobec (...) Niestandaryzowany Sekurytyzacyjny Fundusz Inwestycyjny Zamknięty we W., orzekając jak w punkcie I sentencji wyroku. Opisując w sentencji wyroku wierzycelność objętą ochroną, Sąd miał na uwadze wskazania wynikające z ugruntowanego orzecznictwa Sądu Najwyższego (m.in. wyrok z 17.09.2003r. II CK 10/02, wyrok z 05.06.2002r. II CKN 1336/00, wyrok z 12.12.2001r. III CKN 496/00). Natomiast podlegało oddaleniu powództwo skierowane przeciwko pozwanej A. Ś. (1), która – jako dłużnik strony powodowej - nie była osobą legitymowaną biernie w niniejszej sprawie (art. 531§1 kc) i z tego powodu Sąd orzekł jak w punkcie II sentencji wyroku.

O kosztach procesu orzeczono na podstawie art. 98§1 i 3 kpc, zasądzając od pozwanej M. N. na rzecz powoda poniesione przez stronę powodową koszty procesu. Na koszty te składały się: uiszczona opłata sądowa od pozwu w wysokości 21 605zł, uiszczona opłata skarbową od pełnomocnictwa procesowego w wysokości 17zł i wynagrodzenie pełnomocnika w wysokości 10 800zł, określonej w §2 pkt 7 rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości z dnia 22 października 2015 roku w sprawie opłat za czynności radców prawnych.

ZARZĄDZENIE

1. (...)

2. (...)